

til det militære Væsen, den Gang hele Monarkiet var samlet. Man vilde den Gang ikke høre disse Næster, man gik imod dem, og vi fik som bekendt den nuværende Hærplan, ultruds for, at saa dygtige finansielle Mænd lagde os alvorlig paa Sinde at tage under Overveelse, hvilke Konsekvenser det vilde have. Jeg maa maaske her som et særlig betegnende Træk fremhæve, at endog vor ærede nuværende Renseilspræsident ikke blot var blandt dem, som udtalte sig meget stærkt mod den Plan, der den Gang gjorde sig gjældende, navnlig af finansielle Grunde, men han stemte mod den nu vedtagne Hærplan, og jeg maa med al Høiagtelse for den ærede Renseilspræsident tilstaa, at jeg har undret mig over, hvorledes han kan staa i Spidsen for en Regjering, der forelægger militære Love af et saadant Omfang som de nu forelægte. Oprigtigt talt maa jeg tilstaa, at jeg ikke har fundet anden Udvei i denne Henseende, end at han kan være i Spidsen for en hvilkenkom helst Regjering, som maatte komme i Fremtiden, saa at jeg maaske en Skøn Dag kan have den Fornøielse at se ham i Spidsen for et Ministerium, som jeg vil se paa med venligere Øine end det nuværende. Men hvorom Alting er, det manglede den Gang ikke paa alvorlige Raad fra dygtige og skarpsindige Mænd, men det nyttede Intet, man havde bidt sig fast i den almindelige Bærnepligt, den vilde man have gjennemsørt, det koste, hvad det vilde. Men da det saa viste sig, at det kostede 7 Millioner om Aaret, begyndte Afkillige at gysse tilbage, og man kunde ogsaa høre paa det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds igaar, at det ogsaa havde overrasket ham. Jeg skulde feile meget, om den ærede daværende Ordfører, det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Jønger), ikke lagde os paa Sinde, at i Fremtid vilde Udgiften ved Hærplanen ikke komme til at overstige 5 Millioner; i alt Fald veed jeg med Visshed, at han gjorde dette Regnestykke i Udvalget, jeg skal ikke bestemt paastaa, at han gjorde det her i Salen. Men nu vide vi Alle, at Hærplanen, i Gjennemsnit har kostet 7 Millioner om Aaret, og den har altsaa gjort en saa dygtig Regnemester som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds til Skamme med et Par Millioner. Det vil maaske gaa paa samme Maade her. Den ærede nuværende Krigsminister, som jeg ikke tvivler om er en ligesaa god Regnemester, og hvis Regnestykke jeg ikke betvivler passer med Systemet, som det er stillet op i Dieblisset, vil maaske ogsaa komme til at overraske os med et Par Millioner til om Aaret. Han var saa venlig at sige os, at der paa adskillige Poster skjuler sig Udgifter indtil en halv Million, som ikke kommer saaledes frem i Tal for Dieblisset. Jeg takker den ærede Minister og specielt for denne sidste Del af hans Udtalelse, hvoraf man saa, at han aabent og ærlig vilde lægge frem for os, hvad der er Hensigten

og Krigsministerens Tanke. Dette er Noget, man skal agte og respektere, det være saa afvigende fra Ens Mening, som det vil; det er Noget, som jeg til enhver Tid skal vide, at paastjønne, som det fortjener at blive det, at den ærede Minister siger ærlig og aabent, hvad han har til Hensigt. Det er maaske det, der mangen Gang bringer os til at se med tvivlsomme Øine paa Mænd i den ærede Ministers Stilling, at de ikke altid træde op paa den Maade som den ærede Minister, og jeg har faaet det Indtryk af den ærede Minister, at han mener, hvad han siger. Dengang Hærløven i 1867 var til Behandling, var jeg blandt dem, der bestrede den almindelige Bærnepligts System, fordi jeg allerede som Lægnmand var fuldstændig fortrolig med, at dets Gjennemførelse vilde komme til at overstige vore finansielle Kræfter. Vi havde som bekendt forud for 1867 Stillingsvæsen, ja, det var blevet til et saadant Stikford i 1867, at Enhver, som vovede at lade Tanken derom komme over sine Læber, næsten blev stemplet her i Salen som ikke patriotisk. Jeg har set efter, hvad jeg dengang udtalte ved Lovforslagets Behandling, og jeg vil sige ligesom den Gang, at det aldrig falder mig ind at forsvare det Stillingsvæsen, som vi havde i 1864, eller overhovedet Stillingsvæsenet i dets store Almindelighed, som det den Gang var, men hvad jeg tillader mig at forsvare, det er, at dersom man er paa det Rene med, at man ikke kan uddanne alt det Mandskab, som Armeen vil faae som Tilgang om Aaret, grundet paa, at vore finansielle Kræfter ikke kunne holde dertil, saa maa man naturlig se sig om efter en Udvei. Maa jeg nu sige de ærede Herrer paa Forhaand, at Principet almindelig Bærnepligt beskriver jeg aldeles ikke, det kunde aldrig falde mig ind. Ere vi en Stat, som formaar at hærde dette Princip, saa er det fuldstændig i sin Orden, at vi gjøre det, og derfor kan jeg forstaa, at de store Stater holde paa almindelig Bærnepligt som Princip, det maa være fuldstændig rigtigt; men ere vi Smaafolk og ville hærde dette Princip, endstjøndt vi vide, at Løstet bliver saa svært, at vi omstøder ikke kunne trække det, saa siger jeg, at det er urigtigt; saa skulde man læsse lidt mindre paa og saa være sikke paa, at man kan føre til Ende med Løstet. Jeg tillod mig den Gang at gjøre den Betragtning gjældende, at man ikke skulde tænke paa at vaabendøve alt vaabendygigt Mandskab, og jeg vil endnu sige, at det skulde glæde mig, om man havde forladt det Princip at uddanne Alle. Jeg hørte igaar meget opmærksomt paa det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, og den af ham anviste Vei glædede mig tilbøds, den nemlig, at vi skulde skære et godt Stykke af vor ene Ende af vor nuværende Bærnepligt, nemlig Forstærkningen, og efter nærmere Overveelse siden igaar skulde jeg tilraade det ærede Medlem at lade Kniven gaa et Stykke længere ned og tage et Par Aargange med, thi jeg tror, at vi kunne faae en